بسم الله الرحمن الرحيم

Ба номи Худованди
Бахшандаи Меҳрубон

27

Муҷтамаи Омӯзиши Олии Фиқҳ

سرشناسه:	Khavati، Mohammad Shafaq – ۱۳۵۹ خواتی، محمدشفق،
عنوان قراردادی:	جایگاه اهل بیت علیهم السلام از دیدگاه امام ابوحنیفه. تاجیکی
عنوان و نام پدیدآور:	ЧойгоҳиАҳли БайтАлайҳим-ус-саломАз дидгоҳи Абҳанифа Раҳматуллоҳи алайҳ/ Муҳаммадшафақи Хавотӣ; Абдулҳаким Камолӣ.
مشخصات نشر:	Qum: Al-mustafa International Translation and Publication Center, 2014= 1392.
فروست:	مرکز بین المللی ترجمه ونشر المصطفی صلی الله علیه و آله ۱–چ۱۴۲–ع۱۳۹۲– مجتمع آموزش عالی فقه۲۷
شابک:	978-964-195-799-7
وضعیت‌فهرست‌نویسی:	فیپا
یادداشت:	تاجیکی
موضوع:	ابوحنیفه، نعمان‌بن‌ثابت، ۸۰ – ۱۵۰ق. -- دیدگاه درباره خاندان نبوت
موضوع:	خاندان نبوت
شناسه افزوده:	Kamalov,Hakim jan کمال‌اف، حکیم‌جان، ۱۹۷۷ – م.، مترجم؛
شناسه افزوده:	جامعةالمصطفی صلی الله علیه و آله العالمیه.مرکزبین‌المللی‌ترجمه‌ونشرالمصطفی صلی الله علیه و آله
شناسه افزوده:	Almustafa International UniversityAlmustafa International Translation and Publication center
رده بندی کنگره:	BP۲۵/خ۹ج۲۰۴۹۵۲۹۴ ۱۳۹۲
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۹۳۱
شماره کتابشناسی ملی:	۳۴۱۹۸۳۳

Ҷойгоҳи Аҳли Байт (а) аз дидгоҳи Имом Абӯҳанифа (р)

Муаллиф
Муҳаммадшафақи Хавотӣ

Мутарҷим
Абдулҳаким Камолӣ

Маркази Байналмилалии
Тарҷума ва Нашри
Ал-Мустафо (с)

Ҷойгоҳи Аҳли Байт (а) аз дидгоҳи Имом Абӯҳанифа (р)
Муаллиф: Муҳаммадшафақи Хавотӣ
Мутарҷим: Абдулҳаким Камолӣ
Чопи аввал: 2014 м
Ношир: Маркази Байн-ал-милалии Тарҷума ва Нашри Ал-Мустафо
Чопхона: Норинҷистон - Теҳрон
Қимат: 25 сомонӣ (150000 риёл)
Тирож: 300
ISBN: 978-964-195-799-7

نام کتاب: جایگاه اهل‌بیت ﷺ از دیدگاه امام ابوحنیفه **نام مؤلف:** محمدشفق خواتی
نام مترجم: حکیم جان کمال‌اف **سال چاپ:** ۱۳۹۲ ـ 2014 **زبان کتاب:** تاجیکی
چاپخانه: نارنجستان **قیمت:** ۱۵۰۰۰۰ ریال **تیراژ:** ۳۰۰ جلد **نوبت چاپ:** اول

Ҳаққи чоп барои ношир маҳфуз аст

● IRAN, Qom: Blv Moallem Ouest (hujjatiyyeh) – fax : +98 25-37839305-9
● IRAN, Qom: Blv Mohammad Amin, bifurcation Salariyyeh – Tél.: +98 25-3213133060
fax : +98 25-32133146
● IRAN, Téhéran : Av. Enghelab, croisement des avenues Shirazi et Qods, 1003, allée Osku –
Tél : +98 21-66978920
● IRAN, Mashhad: Av. Emam Reza, av. Danesh Est, entre Danesh 15 et 17 –
Tél.: +98 511-8543059

pub.miu.ac.ir miup@pub.miu.ac.ir

Бо сипос аз дастандаркороне, ки моро дар тавлиди ин асар ёрӣ намуданд

Эҳдо

Тақдим ба Расули Раҳамт, паёмовари тавҳид ва мунодии ваҳдат. Тақдим ба ӯ, ки тафсири инсоният буд ва фарзандони Одамро аз таассуби ҷоҳилӣ ба равшаноии ҳаёти таййиба раҳнамун гардид. Тақдим ба он маҳбуби дилҳои бекина, ки бар ҷароҳатҳои ношӣ аз асабияту фахри нажодӣ марҳами раҳмонӣ ниҳоду захмҳои кӯҳнаи ҷоҳилиро илтиём бахшид. Ӯ, ки бо даъваташ дар қалбҳои пуркинаи Авс ва Хазраҷ, ишқи тавҳиду ваҳдат ҷавона зад ва бо хуни дил хӯрданаш дар диёри мушрикон, гули тавҳид шукуфо шуд ва дар миёни душманони дерину хуношом, ғунчаи бародарӣ шукуфо гардид ва аз дили ҷамоати пуркинаву ситезаҷӯ ниҳоли уммати воҳидаи тавҳидӣ сар баровард.

Ва эҳдо ба мунодиёни сиддиқи ваҳдату тақриб дар ҷавомеи исломӣ ва ҳомилони рисолати гулвожаи тавҳид, ки қалбашон барои таълифи қулуби мӯъминон метапад, қаламашон дар роҳи ваҳдати муслимин мерақсад, андешаашон ҷумудро барнаметобад, забонашон дар роҳи силму саломати исломӣ гӯёст ва зиндагиашон аз таассуб мубаррост.

Сухани ношир

Оғозу анҷоми як пажӯҳиш, паймудани марҳалае аз рушд аст, ки бо пароканда шудани базри пурсиш дар мазрааи зеҳни омодаи пажӯҳишгар мешавад ва бо ба самар нишастану бардошти маҳсул, ки ҳамон огоҳиву доноӣ аст, поён мепазирад. Албатта ин поён, худ фасли наверо барои рӯиш навид медиҳад, зеро ҳосили кор, илова бар шукуфоӣ, таровату баракат, фарҳам омадани чандин пурсиши тоза ва гирдоварии базрҳои рӯиданӣ бештар аст. Пурсишҳо базрҳое ҳастанд, ки ба таносуби ниёзҳои замон ва тавони муҳаққиқон, парвариш меёбанд ва фарҳангу тамаддунро дар паи худ ба ҳаракат вомедоранд.

Афзоиши суръати ҷобаҷоӣ ва кӯтоҳ шудани фосилаҳо, чӣ басо базрҳои пурсишро монанди бод, аз фарсангҳо дуртар бар зеҳни ҷустуҷӯгаре менишонад ва танаввуу тозагиро барои тамаддуни дигаре ба армуғон меоварад. Табъан вуҷуди огоҳиву мудирият, дар суръатбахшидан ба ин фароянд, ҳамвора нақши басазое хоҳад дошт.

Ҷомеат-ул-Мустафо (с) Ал-оламия ба ҳукми рисолати

ҷаҳонӣ ва ҷойгоҳи вижаи худ дар ҳавзаҳои илмия ва низ танаввуи неруи инсонӣ, бар худ лозим медонад, ки нақши муассиреро дар фароҳам овардани шароити муносиб барои пажӯҳиш эфо кунад. Эҷоди зерсохтҳои лозим, мудирияти баҳинаи имконоти мавҷуд ва ҳимоят аз пажӯҳишгарони арсаи дин, аз аҳамми вазоифи Муовинати Пажӯҳиши Ҷомеат-ул-Мустафо (с) Ал-оламия мебошад.

Умед меравад, ки бо сомон бахшидан ба ҳаракатҳои худҷӯши илмӣ ва тақвияти ангезаҳои мавҷуд, шоҳиди шукуфоии ҳарчи бештари арсаи фарҳанги динӣ дар ҷой-ҷои ҷаҳон бошем.

Маркази Байналмилалии Тарҷума ва Нашри Ал-Мустафо (с).

Феҳрест

Эҳдо 5

Тақризи ҳазрати Оятуллоҳ Муҳсинӣ 13

Муқаддима 15
Пешинаи таҳқиқ 19
Маҳдудиятҳои таҳқиқ 21
Равиши таҳқиқ 23
Созмондеҳии таҳқиқ 23

Фасли аввал: Чорчӯби назарӣ ва таҳлили мафоҳим 25
1. Мафҳум ва масодиқи Аҳли Байт (а) 26
2. Марҷаияти Аҳли Байт (а) 31
3. Мафҳуми ташайюъ ва гунаҳои он 32
3-1. Ташайюъи эътиқодӣ 37
3-2. Ташайюъи сиёсӣ 39
3-3. Ташайюъи мӯътазилӣ 41
3-4. Ташайюъи муҳиб 42
Дидгоҳ ва мавзеи мусулмонон ба Аҳли Байт (а) 44

Фасли дуввум: Зиндагӣ ва асри Имом Абӯҳанифа (р) 47
1. Шарҳи ҳол 47
2. Таълифоти Имом Абӯҳанифа (р) 49
3. Авзои сиёсии замонаи Имом Абӯҳанифа (р) 51
4. Шароити фикрӣ ва фарҳангии замонаи Имом Абӯҳанифа (р)52

Фасли севвум: Андешаҳои каломии Имом Абӯҳанифа (р) 57
1. Гузоришгарони андешаҳои каломии Имом Абӯҳанифа (р)...58
1-1. Мактаби каломӣ ва адлгарои ҳанафӣ 60
1-2. Мактаби ҳанафии аҳли суннат ва ҷамоат 62
2. Худошиносӣ 71
2-1. Сифоти зотии Борӣ Таоло 71
2-2. Сифоти хабарии Борӣ Таоло 72

2-3. Рӯъяти басарии Борӣ Таоло 73
3. Назарияи имон 73
4. Назарияи ирҷоъ 74
5. Назарияи касб 76
6. Халқи Қуръон ва масъалаи каломи илоҳӣ 80
7. Мизони зарурии огоҳии динӣ 82
8. Хуруҷ алайи имоми ҷоир 83
9. Шафоат 85
Ҷамъбандӣ 86

Фасли чорум: Мактаби фиқҳии Имом Абӯҳанифа (р) 91
1. Аҳли раъй ва аҳли ҳадис 91
2. Манобеи истинбот назди Имом Абӯҳанифа 94
2-1. Китоб 94
1. Омму хос 95
2. Мутлақ ва муқайяд 95
3. Тазйиқи бархе завоҳир 95
4. Фариза ва воҷиб 96
2-2. Суннат 96
2-3. Ақволи саҳоба 100
2-4. Афъоли саҳоба 101
2-5. Орои тобиин 101
2-6. Иҷмоъ 102
2-7. Райъ ва қиёс 102
Таърифи қиёс 103
Таърифи раъй 104
Корбурди раъй ва қиёс дар фиқҳи Имом Абӯҳанифа 107
Қавоиди корбурди қиёс назди Имом Абӯҳанифа (р) 109
2-8. Истеҳсон 112
3. Рӯйкардҳои куллии Имом Абӯҳанифа (р) дар фиқҳ 112
4. Татаввури фиқҳи Имом Абӯҳанифа (р) 115
Ҷамъбандӣ 116

Фасли панҷум: Аҳли Байт (а) аз дидгоҳи Имом Абӯҳанифа 121
1. Масъалаи имомат ва назарияи сиёсии Имом Абӯҳанифа (р)121
1-1. Тартиби тафзили хулафои рошида 121
1-2. Мустаҳиққини имомат ва хилофат 127
1-3. Равиши гузиниши имом ё халифа 130
2. Равобити Имом Абӯҳанифа (р) бо Имом Боқир (а) 131
3. Равобити Имом Абӯҳанифа (р) бо Имом Содиқ (а) 134
4. Имом Абӯҳанифа (р) ва алавиён 140
4-1. Мухолифат бо умавиён ва аббосиён, ҳамкорӣ бо алавиён140
4-2. Имом Абӯҳанифа (р) ва Зайд ибни Алӣ (а) 143
4-3. Равобити Имом Абӯҳанифа (р) бо Нафси Закия ва Иброҳим ибни Абдуллоҳ 145
5. Эътимоди Имом Абӯҳанифа (р) ба ривоёти Аҳли Байт (а)...154
6. Нақли фазоили Аҳли Байт (а) тавассути Имом Абӯҳанифа (р)156

9. Имом Абӯҳанифа (р) ва азодории Имом Ҳусайн (а)...............164
11. Марҷаияти Аҳли Байт (а) ё марҷаияти саҳоба? 181

Фасли шашум 185

Равобити Имом Абӯҳанифа (р) бо шиаён 185
1. Ривоёти ҳокӣ аз равобити танишолуд 185
2. Ривоёти ҳокӣ аз равобити дӯстона 190

Фасли ҳафтум: Муқоиси дидгоҳи Имом Абӯҳанифа (р) 199
1. Чанддастагии пайравони Имом Абӯҳанифа (р) 199
1-1. Ҳанафиёни мотуридӣ 200
1-2. Ҳанафиёни дувоздаҳ имомӣ...202
1. Мавлоно Ҷалолуддини Балхӣ (604-672.қ)...............................203
2. Шайх Фаридуддин Аттори Нишобурӣ (м. 507.қ)...................217
3. Ҳаким Саноии Ғазнавӣ (473-545.қ) 219
4. Мулло Ҳусайн Воизи Кошифӣ (м.910.қ)...................................220
5. Хоҷа Муҳаммади Порсо (м.822.қ)...224
6. Фазлуллоҳ ибни Рӯзбаҳони Ханҷӣ (м.297.қ) 224
7. Абдураҳмони Ҷомӣ (817-898.қ)..226
8. Абулмуайяди Хоразмӣ (484-568.қ)..228
9. Ҳофиз Ҳусайн Карбалоии Табрезӣ (м.994.қ) 229
10. Қозӣ Умда Соваии Ҳанафӣ (м.567.қ) 230
11. Абдулвосеи Бохазарӣ..230
12. Ҳанафии Қундузӣ (1220-1294.қ)...230
1-3. Ҳанафиёни салафӣ 233
2. Авомили дурии бархе ҳанафиён аз мактаби Аҳли Байт (а) ва ташайюъ 236
2-1. Уфули ҳанафиёни каломӣ ва адлгаро.....................................239
2-2. Нуфузи Саҳеҳи Бухорӣ дар миёни ҳанафиён.........................241
2-3. Даъвои сиёсии усмониён ва сафавиён 252
2-4. Рахнаи ваҳҳобият дар миёни бархе ҳанафиён 260

Ҷамъбандӣ ва натиҷагирии ниҳоӣ...269

Пайвастҳо 279
1. Дидгоҳи Саййид Ҷамолуддини Афғонӣ (р) 280
3. Тақризот бар фатвои Шайх Маҳмуди Шалтут..........................282
4. Дидгоҳ ва фатовои тақрибии Имом Хумайнӣ 283
5. Дидгоҳи Аллома Шарафуддин (р) (1209-1377.қ) 285
6. Оятуллоҳи Узмо Буруҷардӣ...288
7. Баёнияи конфронси кишварҳои исломӣ дар Уммон..............288
Бисмиллоҳир Раҳмонир Раҳим...289
Вассалоту вассалому ало саййидино Муҳаммадин ва ало олиҳи ва саллам. 289

Китобнома 293